

วุฒิสภา

เอกสารประกอบการพิจารณาเบื้องต้น

ร่าง
พระราชบัญญัติ
การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

อ.พ.(ร) ๗/๒๕๕๖

สำหรับสมาชิกวุฒิสภา
ได้ใช้ในการติดตามผลการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ในวาระที่หนึ่ง ขึ้นรับหลักการของสภาผู้แทนราษฎร

จัดทำโดย
สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
www.senate.go.th

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. เสนอโดย คณะรัฐมนตรี ชุดที่มี นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา โดยสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในเบื้องต้น ทั้งนี้ ก่อนที่สภาผู้แทนราษฎรจะลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. และเสนอให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

สำนักกฎหมาย
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เอกสารประกอบการพิจารณา

จัดทำโดย

นายรัช ผาสุข ที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
นางสาวสุภาวดีจิตต์ ไตรเพทพิสัย ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย
นางสาวสุพัตรา วรรณศิริกุล ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกฎหมาย ๑
นายธีรพัฒน์ พิเชฐวงศ์ นิติกรปฏิบัติการ
นางพวงผกา วรศิลป์ เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน
นางสาวอลงกรณ์ ต้นเบ็ด เจ้าพนักงานบันทึกข้อมูลปฏิบัติงาน
กลุ่มงานกฎหมาย ๑ สำนักกฎหมาย โทร. ๐ ๒๘๓๑ ๙๒๘๗ - ๘๘

ผลิตโดย

กลุ่มงานการพิมพ์ สำนักการพิมพ์ โทร. ๐ ๒๒๔๔ ๑๗๔๑ - ๔๒
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ท่านสมาชิกวุฒิสภา และผู้สนใจที่มีความประสงค์หรือต้องการที่จะศึกษาเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเป็นการล่วงหน้าก่อนวันประชุมวุฒิสภา สามารถสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้จากเว็บไซต์วุฒิสภา www.senate.go.th

หรือขอรับเอกสารประกอบการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมาย วุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ - ๑๕๖๕

สารบัญ

หน้า

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ) ๑
- ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)..... ๕

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑)
 - : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของ
ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ) (๑๑)
-

- ความเป็นมาของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
- ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

ความเป็นมา

ของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. มีผู้เสนอต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา รวม ๓ ฉบับ ดังนี้

๑. คณะรัฐมนตรี ชุดที่มีนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๕ เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้ว ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ และส่งให้คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาต่อไป ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าวได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และได้บรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เป็นเรื่องด่วน เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๒. เสนอโดย นางสาวปรีชาดิ ขาลีเครือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคเพื่อไทย กับคณะ เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๕ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๐ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

๓. เสนอโดย นายอรรถวิรัช สุวรรณภักดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ กับคณะ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ และได้รับการบรรจุระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญทั่วไป) เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

ซึ่งการเสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ทั้ง ๓ ฉบับ มีหลักการและเหตุผลทำนองเดียวกัน ดังนี้

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีผู้ประกอบการสองประเภท คือ ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช้สถาบันการเงิน ซึ่งการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกรณีที่เป็นสถาบันการเงินเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ส่วนกรณีที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช้สถาบันการเงินเป็นไปตามประกาศ

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

ของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ทำให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจ บัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทมีหลักเกณฑ์ที่แตกต่างกัน ประกอบกับในปัจจุบัน มีการใช้บัตรเครดิตกันอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีความมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้ บัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับส่งข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน ทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการใช้บัตรเครดิตที่ออกและใช้จ่ายภายในประเทศ สมควรกำหนด หลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตรา พระราชบัญญัตินี้

สภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ซึ่งคณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๔ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๓๒ (สมัยสามัญทั่วไป) วันพุธที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ โดยที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ทั้ง ๓ ฉบับพร้อมกันไปด้วยคะแนนเสียง ๓๓๔ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) และงดออกเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน^๑ เพื่อพิจารณาในวาระที่สอง ชั้นคณะกรรมการ โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา และกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันถัดจากวันที่สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ แห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว

^๑ ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๘๓ กำหนดว่า

“ข้อ ๘๓ การเลือกตั้งคณะกรรมการ สมาชิกแต่ละคนมีสิทธิเสนอชื่อได้ไม่เกินจำนวนกรรมการ การเสนอนั้นต้องมีจำนวน สมาชิกรับรองไม่น้อยกว่าห้าคน

การเลือกตั้งคณะกรรมการวิสามัญ ให้ตั้งจากบุคคลที่คณะรัฐมนตรีเสนอชื่อมีจำนวนไม่เกินหนึ่งในสี่ของจำนวนกรรมการ ทั้งหมด จำนวนนอกจากนั้นให้ที่ประชุมเลือกจากรายชื่อที่สมาชิกเสนอ โดยให้มีจำนวนตามหรือใกล้เคียงกับอัตราส่วนของจำนวนสมาชิก ของแต่ละพรรคการเมืองหรือกลุ่มพรรคการเมืองที่มีอยู่ในสภา

การออกเสียงลงคะแนนเลือกตั้งคณะกรรมการ ถ้ามีการเสนอชื่อกรรมการเท่ากับจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ถือว่าผู้ถูก เสนอชื่อนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ถ้ามีการเสนอชื่อมากกว่าจำนวนกรรมการทั้งหมด ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นการลับ”

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

คณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน ประกอบด้วย

๑. นายไชยา พรหมา	ประธานคณะกรรมการ
๒. นายไพโรจน์ ต้นบรจง	รองประธานคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอรรถวิชัย สุวรรณภักดี	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สอง
๔. นายวินัย ภัทรประสิทธิ์	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สาม
๕. นางสาวปาริชาติ ชาลีเครือ	รองประธานคณะกรรมการ คนที่สี่
๖. นายวีระวัฒน์ โอสถานเคราะห์	กรรมการที่ปรึกษา
๗. นายพ้อง ชีวานันท์	กรรมการที่ปรึกษา
๘. นายสรเสริญ สมะลาภา	กรรมการที่ปรึกษา
๙. นายอัศวิน วิภูศิริ	กรรมการที่ปรึกษา
๑๐. นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค	กรรมการที่ปรึกษา
๑๑. นายสุรพงษ์ ปิยะโชติ	เลขานุการคณะกรรมการ
๑๒. นางสาวสิรินทร रामสูต	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่หนึ่ง
๑๓. นายอรรถพร พลบุตร	ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการ คนที่สอง
๑๔. นายเอกธนะ อินทร์รอด	โฆษกคณะกรรมการ
๑๕. นายวิฑูร กรุณา	โฆษกคณะกรรมการ
๑๖. นางสาวชัตติยา สวัสดิผล	โฆษกคณะกรรมการ
*๑๗. นางสาวจรรุวรรณ เฮงตระกูล	๑๘. นายชวิทย์ พิทักษ์พรพลลภ
๑๙. นายทวีศักดิ์ อนรรฆพันธ์	*๒๐. นางสาวบัณฑิตโฉม แก้วสอาด
๒๑. นายบุญดำรง ประเสริฐโสภา	๒๒. นายปรเมศวร์ งามพิเชษฐ์
*๒๓. นางสาวปรียานุช จึงประเสริฐ	๒๔. นายมนู พุกประเสริฐ
*๒๕. นางฤชกร สิริโยธิน	๒๖. นายวิรัตน์ วิริยะพงษ์
๒๗. นายวิวัฒน์ชัย โทตระไวศยะ	๒๘. นายอธิรัฐ รัตนเศรษฐ์
๒๙. หม่อมหลวงอภิมงคล โสณกุล	*๓๐. นายอรรถพล อรรถวรเดช
๓๑. นายเอกศักดิ์ สาโท	

เมื่อที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาและลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ ในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาได้พิจารณาและมีดำริให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างวุฒิสภา พิจารณาว่าเห็นสมควรมอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้อง หรือจะเสนอให้วุฒิสภาดั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นเพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัตินี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖^๒ ซึ่งในคราวประชุมคณะกรรมการ

^๒ ข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๓๖ กำหนดว่า

วิสามัญกิจการวุฒิสภา (ชุดที่ ๒) ครั้งที่ ๓๑/๒๕๕๕ เป็นพิเศษ เมื่อวันอังคารที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๕๕ ที่ประชุมได้พิจารณาและเห็นควรมอบหมายให้คณะกรรมการการเงิน การคลัง การธนาคาร และสถาบันการเงิน วุฒิสภา เป็นผู้พิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป

“ข้อ ๑๓๖ ในกรณีที่มีความจำเป็นเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรมีมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติใดในวาระที่หนึ่งแล้ว ประธานวุฒิสภาอาจพิจารณามอบหมายให้คณะกรรมการวิสามัญประจำวุฒิสภาคณะใดคณะหนึ่งที่เกี่ยวข้องหรือวุฒิสภาอาจตั้งคณะกรรมการวิสามัญขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาศึกษาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเป็นเฉพาะกรณีไปก็ได้ และเมื่อสภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบในวาระที่สามแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวรายงานต่อประธานวุฒิสภาเป็นการด่วน ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาของสมาชิกในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัตินั้นต่อไป”

ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)
ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรลงมติรับหลักการแล้ว

.....

ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สำคัญ ๆ
และผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ
แห่งร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้เสนอ)

๑. สรุปประเด็นสำคัญจากการอภิปรายของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

๑.๑ ประเด็นสำคัญที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปราย อย่างกว้างขวาง
สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑) ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะเป็นหน่วยงานที่ต้องออกประกาศหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ตามที่ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. กำหนด ควรมีมาตรการที่เข้มงวดกับผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่กระทำผิดกฎหมาย รวมทั้งมีการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้กับผู้ใช้บัตรเครดิต ได้รับทราบถึงผลดีและผลเสีย และรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตอย่างต่อเนื่อง และทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นและเกิดความเป็นธรรมแก่ผู้ใช้บัตรเครดิตมากยิ่งขึ้นด้วย

๒) ธนาคารแห่งประเทศไทยควรเป็นหน่วยงานกลางที่มีหน้าที่ควบคุม และกำกับดูแลกฎ ระเบียบต่าง ๆ ที่มีการออกโดยอาศัยอำนาจตามที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. เท่านั้น ไม่ควรทำหน้าที่ในการตรวจสอบและการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต เนื่องจากเรื่องดังกล่าวจะเกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชน การคุ้มครองผู้บริโภค รวมทั้งเกี่ยวข้องกับการป้องกันปราบปรามการกระทำความผิด การฉ้อโกง การทุจริตของมิจฉาชีพซึ่งใช้บัตรเครดิตเป็นเครื่องมือในการกระทำทุจริต ซึ่งน่าที่จะเป็นอำนาจหน้าที่ของกระทรวงการคลังที่สามารถประสานงานกับส่วนราชการในการแก้ไขปัญหาและให้ความช่วยเหลือประชาชนได้โดยตรงมากกว่าธนาคารแห่งประเทศไทย

๓) เนื่องจากปัจจุบันผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตทั้ง ๒ ประเภท ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกรณีที่เป็นสถาบันการเงินซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกรณีที่มีใช้สถาบันการเงินซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับดูแลตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๑๕ ได้มีการคำนวณดอกเบี้ยบัตรเครดิตในอัตราร้อยละ ๒๐ จากยอดการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต โดยมีได้คำนวณจากยอดที่ค้างชำระ ในกรณีที่มีการชำระหนี้เพียงบางส่วนหรือชำระขั้นต่ำตามประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ดังนั้น เพื่อมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหลบเลี่ยงการดำเนินการตามกฎหมาย รวมทั้งเพื่อให้เกิดประโยชน์และสร้างความเป็นธรรมให้กับผู้ใช้บัตรเครดิตในเรื่องการคำนวณดอกเบี้ยจากหนี้บัตรเครดิตที่ค้างชำระ จึงเห็นสมควรให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๑๔ ในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ดังนี้

“ดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และค่าใช้จ่ายอื่นใด ให้คำนวณจากยอดเงินต้นคงค้าง
ที่ผู้ถือบัตรยังชำระไม่ครบจากยอดเงินที่จ่ายผ่านบัตรเครดิตเท่านั้น”

๔) เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีความหมายเฉพาะในการกำกับดูแลพฤติกรรมของบุคคล
ที่ใช้บัตรเครดิตเพื่อเป็นเครื่องมือในการทุจริตและฉ้อโกงประชาชน ดังนั้น เพื่อให้มีเครื่องมือในการสร้าง
ความเป็นธรรมและคุ้มครองผู้บริโภคและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่สุจริต จึงเห็นสมควรให้มี
กฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิตเพื่อกำกับดูแลพฤติกรรมของบุคคลที่ทุจริตเหล่านี้ ทั้งนี้ เพื่อให้บัตรเครดิต
เป็นเครื่องมือทางการเงินเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนหรือผู้บริโภคในการซื้อสินค้าและ
บริการได้อย่างแท้จริง

นอกจากนี้ ปัจจุบันธุรกิจบัตรเครดิตมีการเจริญเติบโต การขยายรูปแบบ และกระบวนการ
ดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการกำกับดูแล จึงสมควรจะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับบัตรเครดิต
ที่เป็นกฎหมายกลางในการกำกับดูแลให้ครอบคลุมในทุกเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบัตรเครดิต
และเพื่อการแก้ไขปัญหาให้รอบด้านมิใช่เพียงแต่ใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการประกอบ
ธุรกิจหรือการเรียกเก็บดอกเบี้ยหรือเบี้ยปรับจากผู้ใช้บัตรเครดิตเกินอัตราที่กฎหมายกำหนดเท่านั้น

๕) ควรกำหนดมาตรการป้องกันการโจรกรรมข้อมูลบัตรเครดิต รวมทั้งมีบทกำหนด
โทษไว้ในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ทั้งนี้ เพื่อป้องกันการโจรกรรม
ข้อมูลบัตรเครดิตเช่นเดียวกับในต่างประเทศที่มีการคัดลอกข้อมูลจากบัตรเครดิตเพื่อไปดำเนินการ
จัดทำบัตรเครดิตปลอมและนำไปใช้ซื้อสินค้าและบริการต่าง ๆ

๖) ปัจจุบันมีการนำข้อมูลของลูกค้าบัตรเครดิตไปเปิดเผย หรือขายให้แก่ฝ่าย
การตลาดของบริษัทที่ประกอบธุรกิจด้านต่าง ๆ เช่น โรงแรม และธนาคาร ซึ่งจะมีการโทรศัพท์หาลูกค้า
เพื่อเสนอขายสินค้าและบริการต่าง ๆ ดังนั้น จึงควรกำหนดมาตรการเพื่อป้องกันหรือควบคุมการกระทำ
ดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้บัตรเครดิต
รวมถึงภาคธุรกิจเอกชนได้เกิดความมั่นใจในความปลอดภัยจากการใช้บัตรเครดิตว่าจะไม่ถูก
โจรกรรมข้อมูลและนำไปใช้ต่อโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูล ซึ่งการกระทำดังกล่าว
จะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในภาคการท่องเที่ยวและภาพลักษณ์ของประเทศ
ซึ่งไม่สามารถกอบกู้กลับคืนได้ในระยะเวลาอันสั้น

๗) ควรกำหนดเพิ่มเติมบทบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
บัตรเครดิต พ.ศ. เกี่ยวกับมาตรการในการควบคุมมิให้การสมัครบัตรเครดิตสามารถทำได้ง่าย
จนเกินไป ตัวอย่างเช่น ให้มีการกำหนดฐานเงินเดือนขั้นต่ำที่เหมาะสมในการทำบัตรเครดิต
ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยควบคุมไม่ให้ประชาชนมีการใช้จ่ายเงินเกินตัว หรือใช้จ่ายเงิน
มากกว่ารายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือน โดยกำหนดมาตรฐานการทำบัตรเครดิตให้มีความเหมาะสม
และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๘) ข้อมูลจากการสำรวจพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของคนไทย โดยศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย พบว่า คนไทยมีการใช้บัตรเครดิตโดยเฉลี่ยคนละ ๓ ใบ ซึ่งเป็นบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบธุรกิจโดยคนไทย คิดเป็นร้อยละ ๕๐ บัตรเครดิตของนิติบุคคลอื่นที่มีใช้สถาบันการเงิน คิดเป็นร้อยละ ๔๓ และบัตรเครดิตของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เปิดสาขาในประเทศไทย คิดเป็นร้อยละ ๖ ซึ่งบุคคลที่เป็นหนี้บัตรเครดิตมากที่สุดคือ กลุ่มนักศึกษาที่มักใช้ซื้อสินค้าประเภทฟุ่มเฟือยต่าง ๆ ดังนั้น จึงสมควรให้มีการณรงค์เพื่อให้ความรู้และปลูกจิตสำนึกในการใช้บัตรเครดิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มผู้ใช้บัตรเครดิตที่เป็นนักศึกษาที่ไม่สามารถชำระค่าสินค้าและบริการได้เต็มตามยอดที่เรียกเก็บ ซึ่งต้องคำนวณดอกเบี้ยบัตรเครดิตเป็นจำนวนเงินที่สูง

๙) ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ได้มีการกำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคไว้อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖๑ ที่บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลซึ่งเป็นผู้บริโภคย่อมได้รับความคุ้มครองในการได้รับข้อมูลที่เป็นความจริง และมีสิทธิร้องเรียนเพื่อให้ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเสียหาย รวมทั้งมีสิทธิรวมตัวกันเพื่อพิทักษ์สิทธิของผู้บริโภค” ทั้งนี้ โดยมาตรา ๒๕ ของร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าวได้กำหนดบทบัญญัติให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีหน้าที่ในการจัดให้มีศูนย์บริการลูกค้า การรับพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และกรณีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้บริโภค ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด รวมทั้งมีบทกำหนดโทษไว้ในมาตรา ๒๙ กรณีหากมีผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามในเรื่องดังกล่าว ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้องไว้อีกด้วย นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดให้มีจุดเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลรายการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดตั้งและดำเนินการภายในประเทศซึ่งจะช่วยลดต้นทุนให้แก่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และอาจส่งผลให้มีการลดค่าบริการสำหรับผู้ใช้บริการบัตรเครดิตลงอีกด้วย

๑๐) ตามที่ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ได้กำหนดบทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภคไว้ใน หมวด ๔ หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการคุ้มครองผู้บริโภค ตามมาตรา ๒๒ ถึง มาตรา ๒๕ นั้น เป็นการให้อำนาจธนาคารแห่งประเทศไทยแต่เพียงหน่วยงานเดียวที่จะเป็นผู้ออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการป้องกันการทุจริตและการโจรกรรมที่เกิดขึ้นจากการใช้บัตรเครดิต ซึ่งในเรื่องดังกล่าวควรมีการพิจารณาให้รอบคอบว่ากรณีใดที่ควรให้กระทรวงการคลังซึ่งเป็นฝ่ายบริหารมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์หรือกรณีใดควรที่จะให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีอำนาจในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวจึงจะมีความเหมาะสมมากที่สุด

๑.๒ นายกิตติรัตน์ ณ ระนอง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ตอบชี้แจงสรุปได้ ดังนี้

๑) เนื่องด้วยบัตรเครดิตที่จะอยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. จะต้องมึลักษณะเป็นบัตรเครดิตที่ให้บริการและมีการควบคุมการประกอบธุรกิจที่เป็นการทั่วไป และไม่ครอบคลุมถึงบัตรเครดิตที่ได้ดำเนินการโดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐหรือการดำเนินการของรัฐโดยรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น บัตรเครดิตทั้ง ๒ ประเภท ได้แก่ บัตรเครดิตเกษตรกร และบัตรเครดิตพลังงาน ซึ่งออกและดำเนินการโดยสถาบันการเงินของรัฐหรือองค์กรรัฐวิสาหกิจ และมีลักษณะเป็นการให้บริการเฉพาะในด้านต่าง ๆ รวมทั้งเป็นการให้บริการของรัฐที่มีความรับผิดชอบต่อประชาชน จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้

๒) เกี่ยวกับการที่ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ได้กำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตนั้น ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากรัฐบาลเป็นผู้ถือหุ้นของธนาคารพาณิชย์ที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีการดำเนินการในทางธุรกิจในลักษณะที่เป็นการแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นด้วย ดังนั้น การที่จะให้กระทรวงการคลังเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่กำกับดูแลร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงอาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของความชอบธรรมขึ้นได้

๓) เกี่ยวกับการคำนวณอัตราดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ การกำหนดวิธีการเบิกเงินสดว่าควรจะมีคามเหมือนหรือแตกต่างจากการใช้บัตรเครดิตเพื่อซื้อสินค้าและบริการหรือไม่ การดำเนินการเพื่อที่จะป้องปรามผู้กระทำทุจริต หรือการควบคุมกระบวนการพิจารณาอนุมัติบัตรเครดิตเพื่อให้เกิดความรอบคอบ การรณรงค์และให้ความรู้แก่ผู้ถือบัตรเครดิต การป้องกันการโจรกรรม การกำหนดบทกำหนดโทษต่าง ๆ การคุ้มครองผู้บริโภคในเรื่องของรายการซื้อขั้นสูงขั้นต่ำ ความลับของลูกค้า และการคิดค่าธรรมเนียมและมาตรการในการทวงหนี้ นั้น กระทรวงการคลังจะยังคงเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้ตามสมควร เพื่อที่จะดูแลการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวให้เป็นไปอย่างถูกต้อง ดังนั้น จึงขอให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ได้นำประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เป็นข้อมูลสำหรับประกอบการพิจารณาด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นไปโดยสมบูรณ์ที่สุด

๒. ผลการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร ในวาระที่หนึ่ง ชั้นรับหลักการ

มติ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้ลงมติในวาระที่หนึ่ง รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ด้วยคะแนนเสียง ๓๓๔ เสียง ไม่รับหลักการ (ไม่มี) และงดออกเสียง (ไม่มี) และมีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิสามัญ จำนวน ๓๑ คน เพื่อพิจารณามีกำหนดการแปรญัตติภายใน ๑๕ วัน โดยถือเอาร่างพระราชบัญญัติของคณะรัฐมนตรีเป็นหลักในการพิจารณา

ภาคผนวก

- : ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)
- : บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

ร่าง

พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

พ.ศ.

(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

(๑)

(สำเนา)

เลขรับ ๔๔/๒๕๕๕ วันที่ ๒ พ.ย. ๒๕๕๕
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๕๕๕๒

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๕

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างพระราชบัญญัติในเรื่องนี้

ด้วยคณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาลงมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจ
บัตรเครดิต พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นเรื่องด่วน

จึงขอเสนอร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว พร้อมด้วยบันทึกหลักการและเหตุผล และบันทึก
วิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ มาเพื่อขอได้โปรดนำเสนอสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาเป็นเรื่องด่วนตามรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยต่อไป

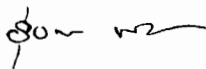
ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง
(ลงชื่อ) ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
(นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร)
นายกรัฐมนตรี

สำนักนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๐๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวรุ่งนภา ชินธิโชติ)
ผู้บังคับบัญชาจากกลุ่มงานระเบียบวาระ
สำนักงานการประชุม

จิราภา พิมพ์
ภัทรพรทาน
ตรวจ

(๒)

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

เหตุผล

โดยที่ในปัจจุบันการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีผู้ประกอบการสองประเภทคือ ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช่สถาบันการเงิน ซึ่งการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกรณีที่เป็นสถาบันการเงินเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ส่วนกรณีที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช่สถาบันการเงินเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ทำให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกัน ประกอบกับในปัจจุบันมีการใช้บัตรเครดิตกันอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีความมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับส่งข้อมูลธุรกรรม การชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการใช้บัตรเครดิตที่ออกและใช้จ่ายภายในประเทศ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(๔)

“สถาบันการเงิน” หมายความว่า สถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน และสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“ผู้ถือบัตร” หมายความว่า บุคคลที่ผูกพันตนตามสัญญาบัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตยินยอมออกบัตรเครดิตให้

“ผู้รับบัตร” หมายความว่า ผู้ประกอบกิจการขายสินค้าหรือให้บริการซึ่งมีสัญญากับผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรว่าจะรับชำระราคาสินค้าหรือค่าบริการด้วยบัตรเครดิต

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่ผู้ที่ออกบัตรที่มีลักษณะเดียวกับบัตรเครดิตให้แก่ผู้อื่นเพื่อชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเป็นธุรกิจของตนเอง

มาตรา ๕ ประกาศของธนาคารแห่งประเทศไทยที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่และออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศตามวรรคหนึ่ง เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การจัดตั้งและการขออนุญาตประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการให้บริการแก่ผู้รับบัตร

ส่วนที่ ๑

การจัดตั้งและการขออนุญาตประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

มาตรา ๗ การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นสถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย

(๕)

มาตรา ๘ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตแต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้เป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๑) เป็นบุคคลล้มละลายหรือพ้นจากการเป็นบุคคลล้มละลายมาแล้วไม่ถึงห้าปี

(๒) เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่กระทำโดยทุจริตไม่ว่าจะมีการรอกการลงโทษหรือไม่ก็ตาม

(๓) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่บริษัทถูกสั่งเพิกถอนการอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๔) เคยเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในขณะที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

มาตรา ๙ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช้สถาบันการเงินจะต้องแจ้งการเปิดสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวันก่อนเปิดทำการ

ส่วนที่ ๒

การจัดตั้งและการขออนุญาตเป็นผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร

มาตรา ๑๐ การให้บริการแก่ผู้รับบัตรจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

ผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตให้บริการแก่ผู้รับบัตรตามวรรคหนึ่งจะต้องเป็นสถาบันการเงินหรือนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด

หมวด ๒

การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการให้บริการแก่ผู้รับบัตร

ส่วนที่ ๑

การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

มาตรา ๑๑ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตออกบัตรเครดิตให้แก่ผู้ใดโดยที่ผู้นั้นมิได้มีคำขอ เว้นแต่เป็นการออกบัตรใหม่แทนบัตรเดิมที่หมดอายุ หรือมีเหตุอื่นใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๑๒ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องจัดทำบัญชีและรายงานผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

(๖)

มาตรา ๑๓ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกระทำการ ดังต่อไปนี้

(๑) ลดทุนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๒) หยุดหรือระงับการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตโดยไม่ได้รับอนุญาต

มาตรา ๑๔ การกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจ

บัตรเครดิต การตั้งตัวแทน การใช้บริการจากบุคคลภายนอก การออกบัตรเครดิต การกำหนดประเภท

บัตรเครดิต การเปิดเผยเงื่อนไขในสัญญาบัตรเครดิต การกำหนดวงเงิน การเรียกเก็บดอกเบี้ย

ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใช้จ่ายอื่นใด การยกเลิกการใช้บัตรเครดิต การบังคับชำระหนี้ หรือกรณีอื่นใด

ที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศ

กำหนด

ส่วนที่ ๒

การให้บริการแก่ผู้รับบัตร

มาตรา ๑๕ ในกรณีที่ธุรกรรมเกิดจากการใช้บัตรเครดิตที่ออกและใช้จ่าย

ภายในประเทศ ให้ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรทำการรับส่งข้อมูลธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์

จากบัตรเครดิตของผู้ถือบัตรไปยังผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตซึ่งออกบัตรเครดิตนั้น ผ่านศูนย์กลาง

หรือจุดเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลรายการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ที่จัดตั้งและดำเนินการภายในประเทศ

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ การพิจารณาคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้รับบัตร การกำหนดเงื่อนไข

ในการดำเนินธุรกิจของผู้รับบัตร เช่น การแสดงเครื่องหมายการยอมรับการใช้บัตรเครดิต การเรียกเก็บ

ค่าธรรมเนียมจากการใช้บัตรเครดิต การเพิ่มราคาสินค้าหรือค่าบริการอื่นใดอันเนื่องมาจากการใช้

บัตรเครดิต หรือกรณีอื่นใดที่เกี่ยวกับการให้บริการแก่ผู้รับบัตร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคาร

แห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

หมวด ๓

การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการให้บริการแก่ผู้รับบัตร

มาตรา ๑๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีฐานะการเงินอันน่าจะเป็นเหตุ

ให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ธนาคาร

แห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจนั้นแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้อง

ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไม่สามารถแก้ไขฐานะการเงินหรือ

การดำเนินงานให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจ

บัตรเครดิตระงับการประกอบธุรกิจทั้งหมดหรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนด

เพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานให้รัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ไม่สามารถแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้องตามวรรคสอง ให้ธนาคารแห่งประเทศไทย เสนอให้รัฐมนตรีมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจ ให้ยื่นคำขอลีกประกอบธุรกิจไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาอนุญาต เมื่อได้รับคำขอตตามวรรคหนึ่งให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ

ให้รัฐมนตรีพิจารณาคำขอดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ รายงานจากธนาคารแห่งประเทศไทยตามวรรคสอง เว้นแต่มีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จ ก็ให้ขยายระยะเวลาในการพิจารณาออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันแต่จะต้องแจ้งการขยายระยะเวลานั้น ให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลา

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรมีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจ ให้แจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

มาตรา ๒๐ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มี อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือ ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร ผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร ด้วยระบบคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด มาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์ และหนี้สินของ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร หรือส่งสำเนาหรือแสดงข้อมูลบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่น

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการ แก่ผู้รับบัตร หรือในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ให้บริการธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนแก่ผู้ประกอบธุรกิจ บัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร เพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจ บัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือการ ให้บริการแก่ผู้รับบัตร เพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า มีการประกอบธุรกิจอันเป็นการ ผ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดทั้งนี้ ในเวลาระหว่าง พระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตกหรือในระหว่างเวลาทำการของสถานที่นั้น และเมื่อได้เข้าไป และลงมือทำการตรวจสอบดังกล่าวแล้ว ถ้ายังดำเนินการไม่เสร็จจะกระทำต่อไปในเวลากลางคืน หรือนอกเวลาทำการของสถานที่นั้นได้ต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย

(๔) ยึดหรืออายัดทรัพย์สิน เอกสาร หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี ในการออกคำสั่งยึดหรืออายัด ดังกล่าวจะต้องระบุเหตุผล ความจำเป็น และสิทธิของผู้ถูกยึดหรืออายัดนั้น

(๘)

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา
ในการปฏิบัติหน้าที่พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่ธนาคารแห่งประเทศไทย ประกาศกำหนด

หมวด ๔

หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการคุ้มครองผู้ถือบัตร

มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีหน้าที่แจ้ง เปิดเผย หรือให้ข้อมูล แก่ผู้ถือบัตร รวมทั้งการเตือนเกี่ยวกับการทุจริตต่าง ๆ ในการใช้ข้อมูลหรือใช้บัตรเครดิต ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๒๓ เมื่อผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตทราบหรือมีเหตุอันควรทราบว่า มีการโจรกรรมข้อมูลเครดิตหรือการทำธุรกรรมที่ไม่ปกติ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีหน้าที่แจ้งให้ ผู้ถือบัตรทราบโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๒๔ ห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรก่อนถึงวันครบกำหนดระยะเวลา ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

มาตรา ๒๕ การจัดให้มีศูนย์บริการลูกค้า การรับพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และกรณีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้ถือบัตร ธนาคารแห่งประเทศไทยจะกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและผู้รับบัตร มีหน้าที่อื่นใดเพิ่มเติมด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

หมวด ๕

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๒๖ ผู้ใดประกอบธุรกิจบัตรเครดิต โดยมิได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๗ หรือให้บริการแก่ผู้รับบัตรโดยมิได้รับอนุญาตตามมาตรา ๑๐ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สองปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาท

มาตรา ๒๗ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙ มาตรา ๑๑ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๒๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๘ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๗ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๑๙ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาทและปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๒๙ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ มาตรา ๑๖ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าแสนบาทและปรับอีกไม่เกินวันละห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๖ เป็นนิติบุคคล กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ หรือมาตรา ๒๙ กรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้มีส่วนในการกระทำความผิดนั้น

มาตรา ๓๑ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๒๐ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๒ ผู้ใดล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลบัตรเครดิตหรือข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต อันเนื่องมาจากการเป็นผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร ผู้รับบัตร หรือพนักงานหรือลูกจ้างของบุคคลดังกล่าว หรือจากการปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ นำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยหรือมอบให้แก่ผู้อื่นไม่ว่าด้วยเหตุใด ในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ถือบัตร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับในกรณี ดังต่อไปนี้

- (๑) การเปิดเผยโดยได้รับคำยินยอมเป็นหนังสือจากผู้ถือบัตร
- (๒) การเปิดเผยตามหน้าที่ หรือเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนหรือการพิจารณาคดี
- (๓) การเปิดเผยแก่ผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจนั้น
- (๔) การจัดส่งข้อมูลเครดิตให้แก่บริษัทข้อมูลเครดิต
- (๕) การเปิดเผยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

มาตรา ๓๓ ความผิดตามมาตรา ๒๗ มาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ วรรคสอง ให้คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจเปรียบเทียบได้

คณะกรรมการที่รัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนสามคน โดยอย่างน้อยต้องเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหนึ่งคน

เมื่อคณะกรรมการเปรียบเทียบได้ทำการเปรียบเทียบกรณีใด และผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนและภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ผู้ที่ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือเป็นผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรอยู่แล้ว ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ หากประสงค์จะประกอบธุรกิจนั้นต่อไปให้ดำเนินการยื่นคำขอรับใบอนุญาตหรือคำขอรับอนุญาต แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่ารัฐมนตรีหรือธนาคารแห่งประเทศไทย แล้วแต่กรณี จะแจ้งไม่อนุญาต

มาตรา ๓๕ บรรดาประกาศกระทรวงการคลังและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย หนังสือเวียน คำสั่ง หรือข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการออกประกาศหรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.
(คณะรัฐมนตรี เป็นผู้เสนอ)

บันทึกวิเคราะห์สรุป

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ.

คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้เสนอร่างพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต พ.ศ. ต่อสภาผู้แทนราษฎร และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุป สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามมาตรา ๑๔๒ วรรคห้า ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ในปัจจุบันการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีผู้ประกอบการสองประเภทคือ ผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นสถาบันการเงินและผู้ประกอบธุรกิจที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช่สถาบันการเงิน ซึ่งการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตกรณีที่เป็นสถาบันการเงินเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ส่วนกรณีที่เป็นนิติบุคคลอื่นที่มีใช่สถาบันการเงินเป็นไปตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ ทำให้การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตของผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกัน ประกอบกับในปัจจุบันมีการใช้บัตรเครดิตกันอย่างแพร่หลาย แต่ยังไม่มีความมาตรการในการคุ้มครองผู้บริโภคเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ รวมทั้งยังไม่มีหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับส่งข้อมูลธุรกรรมทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการใช้บัตรเครดิตที่ออกและใช้จ่ายภายในประเทศ สมควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไว้เป็นการเฉพาะ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ ขอบเขตการบังคับใช้กฎหมาย

กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตใช้บังคับแก่ผู้ประกอบการธุรกิจบัตรเครดิต ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร และผู้รับบัตร โดยมีข้อยกเว้นไม่ใช้บังคับแก่ผู้ถือบัตรที่มีลักษณะเดียวกับบัตรเครดิตให้แก่ผู้อื่นเพื่อชำระค่าสินค้า ค่าบริการ หรือค่าใช้จ่ายอื่นใดอันเป็นธุรกิจของตนเอง (ร่างมาตรา ๔)

๒.๒ การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

๒.๒.๑ ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

กำหนดให้การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตจะกระทำได้อต่อเมื่อได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยคำแนะนำของธนาคารแห่งประเทศไทย โดยผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต้องเป็นสถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด (ร่างมาตรา ๗) กำหนดลักษณะต้องห้ามของกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต (ร่างมาตรา ๘) และกำหนดเกี่ยวกับการแจ้งเปิดสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขาของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่มีใช่สถาบันการเงิน (ร่างมาตรา ๙)

๒.๒.๒ หลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตออกบัตรเครดิตให้แก่ผู้ใด โดยที่ผู้นั้นมีได้มีคำขอ เว้นแต่เป็นการออกบัตรใหม่แทนบัตรเดิมที่หมดอายุ หรือมีเหตุอื่นใดตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๑) กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตต้องจัดทำบัญชีและรายงานผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด (ร่างมาตรา ๑๒) กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตลดทุนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทยหรือหยุดหรือระงับการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตโดยไม่ได้รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๑๓) และกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต การตั้งตัวแทนของผู้ประกอบธุรกิจ การใช้บริการจากบุคคลภายนอก การออกบัตรเครดิต การกำหนดประเภทบัตรเครดิต การเปิดเผยเงื่อนไขในสัญญาบัตรเครดิต การกำหนดวงเงิน การเรียกเก็บดอกเบี้ย ค่าธรรมเนียม ค่าปรับและค่าใช้จ่ายอื่นใด การยกเลิกการใช้บัตรเครดิต การบังคับชำระหนี้ หรือกรณีอื่นใดที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต (ร่างมาตรา ๑๔)

๒.๒.๓ หน้าที่ของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการคุ้มครองผู้ถือบัตร

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีหน้าที่แจ้ง เปิดเผย หรือให้ข้อมูลแก่ผู้ถือบัตรรวมทั้งการเตือนเกี่ยวกับการทุจริตต่าง ๆ ในการใช้ข้อมูลหรือใช้บัตรเครดิต (ร่างมาตรา ๒๒) และแจ้งให้ผู้ถือบัตรทราบโดยไม่ชักช้าถึงการโจรกรรมข้อมูลเครดิตหรือการทำธุรกรรมที่ไม่ปกติ (ร่างมาตรา ๒๓) กำหนดห้ามมิให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรก่อนถึงวันครบกำหนดระยะเวลา (ร่างมาตรา ๒๔) และกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและผู้รับบัตรมีหน้าที่อื่นใดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดให้มีศูนย์บริการลูกค้า การรับพิจารณาเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการใช้บัตรเครดิต และกรณีอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองผู้ถือบัตร (ร่างมาตรา ๒๕)

๒.๓ การให้บริการแก่ผู้รับบัตร

๒.๓.๑ ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร

กำหนดให้การให้บริการแก่ผู้รับบัตรจะกระทำได้อเมื่อได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย โดยผู้ยื่นคำขอรับอนุญาตจะต้องเป็นสถาบันการเงิน หรือนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด (ร่างมาตรา ๓๐)

๒.๓.๒ หลักเกณฑ์การให้บริการแก่ผู้รับบัตร

กำหนดให้กรณีที่ธุรกรรมเกิดจากการใช้บัตรเครดิตที่ออกและใช้จ่ายภายในประเทศ ให้ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรทำการรับส่งข้อมูลธุรกรรมการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์จากบัตรเครดิตของผู้ถือบัตรไปยังผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตซึ่งออกบัตรเครดิตนั้น (Issuer) หรือผ่านศูนย์กลางหรือจุดเชื่อมต่อรับส่งข้อมูลรายการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Transaction Switching) ที่จัดตั้งและดำเนินการภายในประเทศ ตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง (ร่างมาตรา ๓๕) และกำหนดให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการพิจารณาคุณสมบัติและการคัดเลือกผู้รับบัตร การกำหนดเงื่อนไขในการดำเนินธุรกิจของผู้รับบัตร เช่น การแสดงเครื่องหมายการยอมรับการใช้บัตรเครดิต การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากการใช้บัตรเครดิต การเพิ่มราคาสินค้าหรือค่าบริการอื่นใดอันเนื่องมาจากการใช้บัตรเครดิต หรือกรณีอื่นใดที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร (ร่างมาตรา ๓๖)

๒.๔ การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและการให้บริการแก่ผู้รับบัตร

๒.๔.๑ การกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต

กำหนดให้กรณีและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีฐานะการเงินอันน่าจะเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชน หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และภายในระยะเวลาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยกรณีและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไม่สามารถแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้องได้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยมีคำสั่งให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตระงับการประกอบธุรกิจทั้งหมด หรือแต่บางส่วนเป็นการชั่วคราวภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องต่อไป และให้ธนาคารแห่งประเทศไทยรายงานให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังทราบโดยไม่ชักช้า และกรณีให้ธนาคารแห่งประเทศไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตไม่สามารถแก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้องได้ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตได้ (ร่างมาตรา ๑๗)

๒.๔.๒ การเลิกประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตและผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร

กำหนดให้กรณีและผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตมีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจ ให้ยื่นคำขอลีกประกอบธุรกิจไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อเสนอให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังพิจารณาอนุญาต (ร่างมาตรา ๑๘) และกรณีให้ผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรมีความประสงค์จะเลิกประกอบธุรกิจ ให้แจ้งไปยังธนาคารแห่งประเทศไทยเพื่อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน (ร่างมาตรา ๑๙)

๒.๔.๓ พนักงานเจ้าหน้าที่

กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้กรรมการ พนักงาน หรือลูกจ้างของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร ผู้สอบบัญชีของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร และผู้รวบรวมหรือประมวลข้อมูลของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรด้วยระบบคอมพิวเตอร์หรือด้วยอุปกรณ์อื่นใด มาให้ถ้อยคำเกี่ยวกับกิจการ สินทรัพย์และหนี้สินของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร ส่งสำเนาหรือแสดงข้อมูลบัญชี เอกสาร ดวงตรา หรือหลักฐานอื่น มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร หรือในสถานที่ประกอบธุรกิจของผู้ให้บริการธุรกิจที่เป็นการสนับสนุนแก่ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรเพื่อตรวจสอบเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตร และเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือการให้บริการแก่ผู้รับบัตรเพื่อตรวจสอบในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการประกอบธุรกิจอันเป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัตินี้ หรือมีหลักฐานหรือเอกสารที่เกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรืออาัยตทรัพย์สิน เอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี (ร่างมาตรา ๒๐)

๒.๕ บทกำหนดโทษ

กำหนดบทกำหนดโทษอาญาสำหรับความผิดฐานประกอบธุรกิจบัตรเครดิต โดยมีได้รับใบอนุญาตหรือให้บริการแก่ผู้รับบัตรโดยมิได้รับอนุญาต (ร่างมาตรา ๒๖) ความผิดของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ได้แจ้งการเปิดสำนักงานใหญ่หรือสำนักงานสาขาแก่ธนาคารแห่งประเทศไทยทราบล่วงหน้า หรือออกบัตรเครดิตให้แก่ผู้ใดโดยที่ผู้นั้นมิได้มีคำขอ หรือไม่ได้แจ้งเปิดเผย หรือให้ข้อมูลแก่ผู้ถือบัตรรวมทั้งการเตือนเกี่ยวกับการทุจริตต่าง ๆ ในการใช้ข้อมูล หรือใช้บัตรเครดิต หรือไม่แจ้งให้ผู้ถือบัตรทราบถึงการโจรกรรมข้อมูลเครดิตหรือการทำธุรกรรมที่ไม่ปกติ หรือเรียกเก็บเงินจากผู้ถือบัตรก่อนถึงวันครบกำหนดระยะเวลา (ร่างมาตรา ๒๗) ความผิดของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่แต่งตั้งหรือยอมให้บุคคลซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดเป็นกรรมการ ผู้จัดการ หรือผู้มีอำนาจในการจัดการของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิต หรือไม่ได้จัดทำบัญชีและรายงานผลการดำเนินงานตามหลักเกณฑ์ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด หรือลดทุนโดยมิได้รับอนุญาตจากธนาคารแห่งประเทศไทย หรือหยุดหรือระงับการประกอบธุรกิจเกี่ยวกับบัตรเครดิตโดยมิได้รับอนุญาต หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของธนาคารแห่งประเทศไทยที่สั่งให้แก้ไขฐานะการเงินหรือการดำเนินงานให้ถูกต้อง หรือเลิกประกอบธุรกิจบัตรเครดิตโดยไม่ได้ยื่นคำขออนุญาต หรือผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรที่เลิกประกอบธุรกิจโดยไม่ได้ยื่นคำขอลีกประกอบธุรกิจ (ร่างมาตรา ๒๘) ความผิดของผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด หรือความผิดของผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรที่ไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การให้บริการแก่ผู้รับบัตรที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการรับส่งข้อมูลรายการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (Transaction Switching) (ร่างมาตรา ๒๙) กำหนดโทษสำหรับผู้แทนนิติบุคคล (ร่างมาตรา ๓๐) และผู้ที่ขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๑) และโทษสำหรับผู้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลบัตรเครดิตหรือข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิต และนำข้อมูลนั้นไปเปิดเผยหรือมอบให้แก่ผู้อื่นในประการที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ผู้ถือบัตร เว้นแต่เป็นกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้เปิดเผยได้ (ร่างมาตรา ๓๒)

๒.๖ บทเฉพาะกาล

กำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจบัตรเครดิตหรือเป็นผู้ให้บริการแก่ผู้รับบัตรอยู่แล้ว ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและประสงค์จะประกอบธุรกิจต่อไปให้ดำเนินการยื่นคำขอใบอนุญาตหรือคำขอรับอนุญาต แล้วแต่กรณี ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขอแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังหรือธนาคารแห่งประเทศไทยแล้วแต่กรณีจะแจ้งไม่อนุญาต (ร่างมาตรา ๓๔) และกำหนดให้นำบรรดาประกาศกระทรวงการคลังและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย หนังสือเวียน คำสั่ง หรือข้อกำหนดของธนาคารแห่งประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจบัตรเครดิตที่ออกตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๘ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาใช้บังคับเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะได้มีการออกประกาศหรือคำสั่งตามพระราชบัญญัตินี้ (ร่างมาตรา ๓๕)

อำนาจนิติบัญญัติ

" ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ
จะตราขึ้นเป็นกฎหมาย ได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
และเมื่อพระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย
หรือถือเสมือนว่า ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยตามรัฐธรรมนูญนี้แล้ว
ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายต่อไป "

(บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๙๐)